

สรุปผลการดำเนินงาน

กิจกรรมขยายพื้นที่แปลงสาธิตการปลูกหญ้าเพื่อเก็บเมล็ดพันธุ์พืชอาหารหยาบสำหรับโค-กระบือ
โครงการพัฒนา พื้นที่เวียงหนองล่องและบริเวณโดยรอบจังหวัดเชียงราย
คณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายสำคัญของกรมปศุสัตว์ ภายใต้ DLD-C ในพื้นที่จังหวัดเชียงราย

*****

๑. หลักการและเหตุผล

จังหวัดเชียงราย ได้ผลักดันการพัฒนาเวียงหนองล่องให้เป็นแหล่งน้ำขนาดใหญ่ในการกักเก็บน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และเป็นแหล่งน้ำสนับสนุนการทำเกษตรกรรม ตลอดจนเป็นแหล่งประมง และมุ่งหวังที่จะพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ด้านโบราณสถาน และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยได้เสนอเรื่องดังกล่าวในการประชุมคณะรัฐมนตรีนอกสถานที่ ณ จังหวัดเชียงราย เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๑ ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติชอบให้ดำเนินการพัฒนาเวียงหนองล่อง เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยว โดยพัฒนาเส้นทางศึกษาธรรมชาติ ทั้งทางบกและทางน้ำ การศึกษาระบบนิเวศและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การจัดโซนนิ่งและการใช้ประโยชน์ที่ดิน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และถนนเพื่อการท่องเที่ยว รวมถึงการสร้างประตูรักษาควบคุมระดับน้ำ รองนายกรัฐมนตรี พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ ได้มีข้อสั่งการในคราวเดินทางมาตรวจราชการ ณ จังหวัดเชียงราย เมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๖๓ เพื่อติดตามและผลักดันโครงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดใหญ่เวียงหนองล่อง จังหวัดเชียงราย ให้สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติและจังหวัดเชียงรายรวมถึงทุกส่วนราชการ ร่วมกันขับเคลื่อนการดำเนินงานพัฒนาเวียงหนองล่องครอบคลุมทุกมิติ ให้แล้วเสร็จภายใน ๓ ปี

จังหวัดเชียงรายจึงได้มีแนวทางการพัฒนาพื้นที่เวียงหนองล่องและบริเวณโดยรอบ โดยบูรณาการการทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วนจัดทำแผนแม่บทการพัฒนา พื้นที่ฟู และอนุรักษ์เวียงหนองล่องจังหวัดเชียงราย(พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๘) ซึ่งได้นำแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ในประเด็นที่ ๑๙ การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบโดยมีแผนย่อยการอนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี และความต้องการของพื้นที่ เป็นกรอบแนวทางการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนา พื้นที่ฟู และอนุรักษ์เวียงหนองล่องจังหวัดเชียงราย (พ.ศ. ๒๕๖๔ -๒๕๖๘) โดยได้กำหนดแนวทางการพัฒนาไว้ ๕ ด้าน ได้แก่ **ด้านที่ ๑** ด้านเตรียมความพร้อมพื้นที่ **ด้านที่ ๒** ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ **ด้านที่ ๓** ด้านการพัฒนาโครงการพื้นฐาน **ด้านที่ ๔** ด้านการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว **ด้านที่ ๕** ด้านการส่งเสริมอาชีพและพัฒนาคุณภาพชีวิต

ด้านที่ ๕ ด้านการส่งเสริมอาชีพและพัฒนาคุณภาพชีวิต ในพื้นที่บริเวณเวียงหนองล่องและบริเวณโดยรอบประกอบด้วยพื้นที่ ๒ อำเภอ ๔ ตำบล ได้แก่ตำบลจันจว้า ตำบลจันจว้าใต้ ตำบลท่าข้าวเปลือก อำเภอแม่จัน และตำบลโยนก อำเภอเชียงแสน เป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ มีความหลากหลายทางชีวภาพทั้งด้านพืชและสัตว์และบริเวณเวียงหนองล่อง มี “ปางควายเวียงหนองล่อง” ปางควาย คือบริเวณที่ชาวบ้านนำควายมาพัก และมีการทำคอก มีบ้านพักชั่วคราวสำหรับผู้เลี้ยง ตั้งกระจายอยู่โดยรอบเวียงหนองล่อง เป็นแหล่งที่ชาวบ้านนำควายลงไปกินหญ้าตามสันดอนต่างๆ และพื้นที่ที่รกร้างโดยรอบบริเวณเวียงหนองล่องเป็นพื้นที่ ที่มีการเลี้ยงควายกลุ่มใหญ่ที่สุดในจังหวัดเชียงราย ซึ่งสามารถเข้าไปศึกษาเกี่ยวกับวิถีชีวิตของทั้งคนและทั้งควาย ปัจจุบันปางควายรอบเวียงหนองล่องมีทั้งหมด ๓ ปางใหญ่ และ ๒ กลุ่มเกษตรกร รวมเกษตรกรจำนวน ๕๑ ราย จำนวนกระบือทั้งสิ้น ๑,๘๘๐ ตัว และขณะนี้ประสบปัญหาขาดแคลนพืชอาหารสัตว์ ขาดพื้นที่ปล่อยให้แกะเล็มหญ้า เนื่องจากสำนักงานชลประทานจังหวัดเชียงราย ดำเนินการขุดลอกเวียงหนองล่อง ซึ่งเป็นการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน

/จากปัญหา...

จากปัญหาการขาดแคลนพืชอาหารสัตว์ดังกล่าว จึงจำเป็นต้องดำเนินการปลูกสร้างแปลงพืชอาหารหยาบอย่างเร่งด่วน พร้อมดำเนินการจัดทำแปลงขยายพันธุ์พืชอาหารสัตว์ ในบริเวณเกาะกลางหนองน้ำ เพื่อใช้ขยายพันธุ์ต่อไปให้เต็มพื้นที่ เนื่องจากสภาพแปลงหญ้าเดิมได้ถูกขุดไถและดินทับถมกลายเป็นบริเวณที่ดินที่ว่างเปล่าไม่มีพืชอาหารหยาบ สำหรับเลี้ยงกระบือในบริเวณเวียงหนองหล่ม ซึ่งหากไม่เร่งดำเนินการจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อกระบือของเกษตรกรและผลลัพธ์ของการพัฒนาพื้นที่เวียงหนองหล่มและพื้นที่บริเวณโดยรอบจังหวัดเชียงราย โดยภาพรวม

๒. วัตถุประสงค์ของโครงการ

- ๒.๑ เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแปลงพืชอาหารหยาบสำหรับกระบือบริเวณรอบเวียงหนองหล่ม
- ๒.๒ เพื่อปลูกสร้างแปลงขยายพันธุ์พืชอาหารสัตว์สำหรับขยายปลูกในเต็มพื้นที่โดยรอบในอนาคต

๓. กลุ่มเป้าหมาย

- กลุ่มเกษตรกรปางควายจำนวน ๔ กลุ่ม และผู้เลี้ยงโค-กระบือในพื้นที่รอบเวียงหนองหล่ม

๔. สถานที่ดำเนินงาน

- บริเวณวัดป่าหมากหน่อ และ บริเวณโครงการ ตำบลจันจว้าใต้ อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย

๕. วิธีดำเนินการ

- ๕.๑ ประชุมสร้างการรับรู้การดำเนินงานกิจกรรม
- ๕.๒ ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำนักงานชลประทานจังหวัดเชียงราย/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/กลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงกระบือโดยรอบเวียงหนองหล่ม กำหนดพื้นที่ดำเนินการ/จัดเตรียมดินแปลงเพาะปลูก
- ๕.๓ จัดหาวัสดุอุปกรณ์เพื่อดำเนินงาน
  - เมล็ดพันธุ์หญ้าพืชอาหารสัตว์
  - ปุ๋ยคอก
- ๕.๔ แนะนำถ่ายทอดความรู้การดูแลรักษาแปลงพืชอาหารสัตว์
- ๕.๕ การบริหารจัดการแปลงพืชอาหารสัตว์
- ๕.๖ แนะนำตรวจเยี่ยม จัดเก็บข้อมูล
- ๕.๗ สรุปผลการดำเนินงานต่อผู้บริหาร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๖. ระยะเวลาดำเนินงาน

- จำนวน ๒ วัน ระหว่างวันที่ ๑๗ - ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๗

๗. งบประมาณดำเนินการ

- ขอรับการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์หญ้ารูซี่ จำนวน ๑๐๐ กิโลกรัม และเมล็ดหญ้าพันธุ์อะตราตัม ๕๐๐ กิโลกรัม

๘. หน่วยงานดำเนินงาน

- สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเชียงราย

๙. หน่วยงานร่วมบูรณาการ

- สำนักงานปศุสัตว์อำเภอแม่จันและ เชียงแสน /ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์เชียงราย /ด่านกักกันสัตว์ /สำนักงานชลประทานจังหวัดเชียงราย/ เทศบาลตำบลจันจว้า /คณะศรัทธาวัดป่าหมากหน่อ และเกษตรกรสมาชิกกลุ่มปางควาย

๑๐. ผลผลิต

- มีแปลงหญ้าพืชอาหารสัตว์จำนวน ๒๐๒ ไร่
- เกษตรกรมีแปลงพืชอาหารสัตว์สำหรับขยายพันธุ์ต่อไป

๑๑. ผลลัพธ์

- สามารถแก้ไขปัญหาการขาดแคลนพืชอาหารสัตว์ให้กับกระบือ รอบเวียงหนองหล่มได้
- เกษตรกรได้รับการพัฒนาอาชีพและคุณภาพชีวิต ที่ดีขึ้น
- เป็นการอนุรักษ์วิถีชีวิตคนและกระบือในพื้นที่เวียงหนองหล่มและบริเวณโดยรอบ ที่มีมาช้านานให้คงอยู่ตลอดไป
- เป็นการพัฒนาเวียงหนองหล่มและบริเวณโดยรอบ ตามแผนแม่บทการพัฒนา พื้นฟู และอนุรักษ์เวียงหนองหล่ม จังหวัดเชียงราย

๑๒. ผลการดำเนินงาน

มีแปลงหญ้าพืชอาหารสัตว์จำนวน ๓๕๐ ไร่

๑๓. ภาพถ่ายประกอบ

ภาพการดำเนินการขับเคลื่อนนโยบายของกรมปศุสัตว์ (DLD Co-Ordinator: DLD-C) กิจกรรมขยายพื้นที่แปลงสาธิตการปลูกหญ้าเพื่อเก็บเมล็ดพันธุ์พืชอาหารหยาบสำหรับโค-กระบือ โครงการพัฒนาพื้นที่เวียงหนองหล่มและบริเวณโดยรอบจังหวัดเชียงราย

